

IKARAJIITZI

Isankinatakoitziri Israel-iiti

¹ Okanta apitita-tsiri osarintsi isitowan-tajari Israel-iiti Apitantoniki, irootaki itarori kitaitiri, apitita-tsiri kasiri ithonkan-taita-karori tasorintsi-thaanti. Anta Kitoochiintoniki, ari yapiitajiro Pawa iñaanatajiri Moisés tasorintsi-thaantiki, ikantajiri: ² “¡Moisés! Pinthonka pisankina-takotiri maaroni pishininka-payi, maaroni tsika ikaratzi ishininka-tawakaajiita, aajatzi iwaisatziti-payi. Tima isankina-takotyaa aparo-payi iwairo maaroni sirampari-payi. ³ Pitana-kyaari pisankina-takotiri tzimain-tsiri 20 isarintsiti, pinthonkiri maaroni. Pinasiyitakyaari awiroka pisankina-takotiri jatatsini iwayerityaa. Pinkantiri Aarón yamitakotimi.”

6

kasiyakaawiri

¹ Ari iñaawaitaki Pawa, ikantziri Moisés: ² “Pinkamantiri Israel-iiti, pinkantiri: ‘Tzimatsirika aparoni sirampari, aajatzi aparoni kooya inkasiya-kayi-tyaanari naaka, impaitaitiri Kasiyakaawiri. ³ Airo irakaiyitziri kachoyita-tsiri. Airo ithoyitajiro chochoki-payi kachokiyitatsiri, aajatzi okaratzi itasitaitziri *

---

* 6:3 kachoyita-tsiri = [vino, vinagre]; chochoki = [uval]

⁴ Tima ainirora ikasiya-kaitanari naaka, intzita-kayi-tyaari okaratzi tzimatsiri iwitsikai-tziro chochoki-yitatsiri. ⁵ Airo isinitai-tziro intotaitiro iisi, asi owiro osanthati iisi irojatzi onkaran-takyaari okaratzi ikasiya-kaitanari naaka, tima iriitaki yasitakai-takanari. ⁶ Tima airo okantzi aajatzi intsitokyaari ikaratzi kamayita-tsiri.' ”

13

Aminakitzirori kipatsi Owintiniki

¹ Ikanta Pawa iñaanatajiri Moisés, ikantajiri:
² “Pintyaanki aminai-tironi kipatsi Owintiniki, tima irootaki nasitakai-yaariri pishininkapayi Israel-iiti. Piyosiiti aparoni pikaratzi pishininka-tawakaa-jiita, jiwari iinayiti, iriitaki pintyaankiri”. ³ Imatakiro Moisés ikantakiriri Pawa, ityaankakiri ikaratzi iyosiitakiri, ipoñaanakaro otzisi-masiki Morontoniki. Tima ijiwariti inayitzi Israel-iiti. ⁴ Iroka iwairo-payi ikaratzi iyosiitakiri: Yaminakiri ikarajitzi icharini-payi Rubén, iyosiitakiri Samúa, itomi Zacur. ⁵ Yaminakiri ikarajitzi icharini-payi Simeón, iyosiitakiri Safat, itomi Horí. ⁶ Yaminakiri ikarajitzi icharini-payi Judá, iyosiitakiri Caleb, itomi Jefone. ⁷ Yaminakiri ikarajitzi icharini-payi Isacar, iyosiitakiri Igal, itomi José. ⁸ Yaminakiri ikarajitzi icharini-payi Efraín, iyosiitakiri Oseas, itomi Nun. ⁹ Yaminakiri ikarajitzi icharini-payi Benjamín, iyosiitakiri Palti, itomi Rafú. ¹⁰ Yaminakiri ikarajitzi icharini-payi Zabulón, iyosiitakiri Gadiel, itomi Sodi. ¹¹ Yaminakiri ikarajitzi

icharini-payi José (aajatzi Manasés), iyosiitakiri Gadi, itomi Susi. ¹² Yaminakiri ikarajitzi icharini-payi Dan, iyosiitakiri Amiel, itomi Gemali. ¹³ Yaminakiri ikarajitzi icharini-payi Aser, iyosiitakiri Setur, itomi Micael. ¹⁴ Yaminakiri ikarajitzi icharini-payi Neftalí, iyosiitakiri Nahbí, itomi Vapsi. ¹⁵ Yaminakiri ikarajitzi icharini-payi Gad, iyosiitakiri Geuel, itomi Maqui. ¹⁶ Irootaki iwairo-payi ikaratzi ityaantakiri Moisés yaminaitiro kipatsi. Iriima Oseas, itomi Nun, iwajiniri pasini iwairo, ipaitajiri Josué. ¹⁷ Ityaanta-jütakiri Moisés yaminaitiro kipatsi Owintiniki. Ikantawakiri: “Pijajiiti pinkinanaki okatonkotzi Piryarini, pintonkajiro anta otzisi-masi. ¹⁸ Ari paminiro tsika okantawaita kipatsi. Piñiiri tsika ikantawaita nampitarori anta, sintsi-rika ikantajiita, oshiki-rika ikaratzi. ¹⁹ Paminiri tsika ikanta iwankoyita, kamiitha-rika kipatsi, iroopiro-rika iwanko, oyosiitasita-rika iwankoshita. ²⁰ Kamiitha-rika oshooki pankirintsi, tirika onkamayiti. Tzimatsi-rika inchatopayi. Tontasiri pinkantyyaa, kaari itharowaitzi. Pamayitajira chochoki okaratzi tzimatsiri anta.”

Tima owakira itanaaro okitho-paitzi chochokipayi iraitziri. * ²¹ Ari ijajiitanaki, ipoñaanakaro Kitoochiintoniki yaminiro kipatsi, irojatzi Kaankiiriniki tsika okyaapiinta awotsi jatachari Manawiniki. ²² Ipampitha-tanakiro okatonkotzi Piryarini, arijiitaka nampitsiki Aripuro-taarini. Ari inampitarori anta Ahimán, Sesai aajatzi

---

* **13:20** pankirintsi = uva

Talmai, icharini-payi Anac. Tima iroka nampitsi Aripuro-taarini, irootaki itarori inampitsi-taitaro, tzimakotaki okarlatzi 7 osarintsi, ari yampoiiwaitaji inampitsi-titaro Sitowaarini-satzi Apitantoniki. ²³ Tima ariiijitaka nijaatinkaki ipaitai-tziri Tsintakiraani, ari ichikakotanaki apatsintakiro chochoki iraitziri. Tima apiti ikarawin-takiro yanatakotakiro incha-pankiki. Yamaji aajatzi okithoki pasini pankirintsi-payi. † ²⁴ Iriitaki paitana-kirori Tsintakiraani yoka Israel-iiti, tima ari ichikanaki apatsintakiro chochoki iraitziri.

²⁵ Imatakiro yaminayi-takiro kipatsi, okarlatzi imaakotaki 40 kitaitiri ipiyanta-yitajari. ²⁶ Jaitijiitaki iñaapajiri Moisés aajatzi Aarón otzisi-masiki Morontoni saikatsiri anta Tasorinchaariniki. Tsika ipiyojiitaka aajatzi maaroni ishininka-payi. Ikamanta-pajiri tsika okanta yaminai-tziro, iñaakapajiri okithoki chochoki tzimatsiri anta. ²⁷ Ikantapajiri: “Nomatakiro nariitaita tsika pityaan-takina. Ari oshookapaji oshiki pankirintsi, aajatzi ari itzimapaji oshiki ipiraitari. Iroka okithoki pankirintsi okarlatzi shookatsiri anta. ‡ ²⁸ Iro kantacha, antari-tawato-payi ikanta ikarlatzi nampitarori anta, antaro-payi onatzii inampitsiti, iroopiro iwitsikayitziro iwanko-payi. Noñaakiri aajatzi

---

† **13:23** chochoki iraitziri = uvas; okitho pasini pankirintsi-payi = granados, higos ‡ **13:27** Ikantai-tziri aka “Ari oshookapaji oshiki pankirintsi, aajatzi tsika itzimapaji oshiki ipiraitari.” Tima irootaki osiyarori ikantaitzi “itzimapaji oshiki yaarato aajatzi owaaki thomitsi, okimiwai-tapaaro ositowaa-tapaji nijaa.”

anta icharini-payi Anac. ²⁹ Irooma anta Piryaaarini, ari inampitarori Otinkanaawini-satzi. Irooma otzisi-masiki, ari inampiyitaro Tharowan-taarini-satzi, Kayaawinisatzi, aajatzi Tonkaarisatzi. Irooma anta inkaari-thapyaaki aajatzi Owaryiinkaariniki, ari inampitarori Owintini-satzi.” ³⁰ Ari itzinaa-wako-tanaka Caleb, imairitawakiri maaroni ishininka-payi yapatotakiri Moisés, ikantanaki: “¡Aritaki aakiro irona kipatsi! ¡Aritaki amatakiro asitajaaro!” ³¹ Iro kantacha akanaki ikarajiiitzi ijajiiitaki anta, ikantzi: “¡Airowí! Airo aitsinampairi yonta atziri. Omapiro isintsi-yitzi irirori, tima yanaajai aroka-payi”. ³² Tira inkinkitha-tapaji kamiitha Israel-iiti ityaantai-takiri yaminaitiro kipatsi, ikantapaji: “Oshiki okowiinkatzi kipatsi naminai-tziri, ti onkamithati. Tima antari-tawato-payi ikantajiiita atziri-payi ikaratzi noñaaki-tziri anta. § ³³ Ari noñaakiriri aajatzi antari-tawato-pirori-payi atziri, iriitaki icharini-payi Anac. Ti nomonkara-tyaari naaka ikatziya, nokimi-matsi-takari naaka tsitsiri iñaakina irirori.”

14

Ikisimatantaki Israel-iiti

¹ Ari ikaimajii-tanaki Israel-iiti. Oshiki yiraawai-jiiitaka tsitiniriki. ² Ari yitanaaro

---

§ **13:32** Oshiki okowiinkatzi kipatsi naminai-tziri, ti onkamithati. = Iroka kipatsi naminai-tziri, oshiki oniyayi-takiri ikaratzi nampiwitarori anta.

ikisima-tanajiri Moisés aajatzi Aarón, ikantajiitzi: “¡Tima onkawinthaa-witakai ankamajitimi pairani Apitantoniki! ¡Tima onkawinthaa-witakai aajatzi ankamajitimi aka otzisi-masiki! ³ ¿Paitaka yamantajairi Pawa aka yapiroitajai owayiri-taantsiki, inosika-nakiro owayiriiti ainapayi aajatzi awaiyani-payi? ¿Tima onkamiithati ampiyayitaji Apitantoniki?” ⁴ Ari ikantawakaa-jiitanaka: “Thami amini pasini jiwatajaini. Thami ampiyayitaji Apitantoniki.”

⁵ Ari ityirowanaka Moisés aajatzi Aarón ipiyojiitaka ishininka-payi Israel-iiti, yoiyootanaka kipatsiki. ⁶ Ikanta Josué aajatzi Caleb, jataintsiri yaminai-tziro kipatsi, isaranakiro iithaari-payi iyotantai-tyaari oshiki okantzimo-siri-tanakari. ⁷ Ikantanakiri maaroni ishininka-payi: “¡Omapiro okamiithataki kipatsi naminai-tziri! ⁸ Iriirika Pawa nintakaironi, aritaki inisironka-takai ariitan-tyaari nampitsiki, arokataki asitajyaaroni. Tima ari oshookapaji oshiki pankirintsi, aajatzi ari itzimapaji oshiki ipiraitari. * ⁹ Titzimaita onkamiithati pinkisimawaitiri Pawa. Airo pitharowan-tawaitari nampitarori anta, tima airo añaakaa-nakari arokaiti. Tikatsi kisakowin-tyaarini yokaiti, ti isiyai arokaiti tzimatsi Pawa kimpoyaa-wintairi. ¡Airo pitharowa-jiitzi!”

¹⁰ Ari inintajii-witanaka ishininka-payi ishimiya-tyaarimi mapi. Irojatzí okoñaatan-

---

* **14:8** Ikantai-tziri aka “Ari oshookapaji oshiki pankirintsi, aajatzi tsika itzimapaji oshiki ipiraitari.” Tima irootaki osiyarori ikantaitzi “itzimapaji oshiki pitsi aajatzi oyaaki thomitsi, okimiwai-tapaaro ositowaa-tapaji nijaa.”

tanakari isintsinka Pawa tasorintsi-thaantiki, ithonka iñaayitakiro maaroni Israel-iiti. ¹¹ Ari iñaanatajiri Pawa yoka Moisés, ikantajiri: “¿Tsika-paitima inkaratiro yasaryii-matana pishininka-payi? ¿Tsika-paitima inkaratiro ithainka-waitana noñaaka-yiwitakari kaari iñaapiin-taitzi? ¹² Ari iñaakiro mantsiyarintsi wamaanta-tsiri, napirotajiri ikarajitaki. Irooma awiroka, aritaki noshikyaa-jimiri inkarati pincharini-tajyaari, ñaapiroki inkantajyaa yanaajiri ikarajitzi yokapayi.”

¹³ Iro kantacha yakanaki Moisés ikantanakiri: “¡Pawá! Aritaki inkimako-takiro Apitantoni-satzi onkarati pantiri, tima maaroni iñaayitakiro pairani pisintsinka paantaariri noshininkapayi. ¹⁴ Aritaki inkaman-takiri irirori ikaratzi nampiyi-tarori kipatsiki. Tima ikima-kotajitakimi tsika pikantaka pairani pitsipa-takari noshininkapayi, pikanta-kaakaro iñaaporotimi. ¡Pawá! Awiroka tsimankanta-kariri minkori, pijiwatakiri kitaipaiti, irooma tsitini-paiti pipaama-takaakiro minkori kitainka-takotakiriri. ¹⁵ Aririka papiroatakiri piwamaa-yitiri yoka, aritaki iñaawai-tanaki atziri-payi ikaratzi kimakota-kimiri, okaratzi panta-yitakiri, inkanti: ¹⁶ ‘Piñaamatsitiri Pawa, ti imatatyiiro yasitakaiyaari Israel-iiti kipatsi ikasiya-kaakiriri pairani, yapirota-sitakari iwamairi maaroni otzisi-masiki.’ ¹⁷ ¡Pawá! Nonintzi piñaakantiro pisintsinka, pimonkaratiro okaratzi piñaawaitakiri pairani, pikantaki:

¹⁸ ¡Naakataki Pawa!

Tsinampari-tatsiri, Itako-piro-tantatyaari.

Nopyaako-tziri kaaripiro-yitatsiri, kinasi-waiyi-tachari.

Iro kantacha, airotzimaita nowawisaasitanaka nowasankitairi ikaratzi antayitzirori kaari-pirori,

Nowasankitaa-wintajiri iyaari-pironka iriri,

Itomi, icharini, aajatzi itomi icharini.

¹⁹ Tima omapiro pinisironka-tanta awiroka, pimpyaako-tajiri iyaari-pironka yoka. Tima irootaki pimata-piintakiri pamantajariri yokaiti Apitantoniki irojatzi aka tsika isaikaki.”

Iwasankitaitakiri Israel-iiti

²⁰ Ikantanaki Pawa: “Kamiithataki. Tima nomatakiro pinintakiri, aritaki naripiro-tajiri.

²¹ Iro kantacha, tima omapiro-tatyiyaa nañii naaka, omapiro-tatyaa aajatzi nanaantaro nosintsinka maaroni kipatsiki. ²² Airotzimaita itzimaji aparoni ikaratzi ñaayita-kirori nosintsinka, ikaratzi ñaayita-kirori Apitantoniki kaari iñaapiin-taitzi, okaratzi nantayi-takiri aajatzi otzisi-masiki. Tima inkarati apiipii-takirori yasaryii-matana otzisi-masiki, kaari nintatsini inkimisan-tajiro nokanta-witariri, †

²³ airo iñaayitajiro kipatsi nokasiya-kaakiriri pairani iwaisatziti. Tima inkarati asaryii-mawai-takanari airo itzimaji aparoni ñaayita-jironi.

²⁴ Iriitaki nompiratani Caleb ñaajironi. Tima iriitaki nasitachari ikinkithasiritari, yawintaa-piro-takana. Irootaki nosinitan-tyaariri irirori

† 14:22 apiipii-takirori = yapiitakiro okaratzi 10

yariitajyaa kipatsiki yaminai-tziri. Ari inampita-jyaarori maaroni incharini-tajyaari irirori. ²⁵ Iro kantacha, nonintzi pimpiyanaki onkitaiti-tamanaji pinkina-najiro otzisi-masiki pijatiro Inkaariki Kiraankaaro. Tima anta otaapiki, ari inampitarori Otinkanaawini-satzi aajatzi Owintini-satzi.”

²⁶ Aikiro iñaawai-tatzii Pawa iñaanatziri Moisés aajatzi Aarón, ikantziri:

²⁷ “¿Aikiroma namawita-tyiuro ikisima-waitanari yokaiti kaari-pirori-payi Israel-iiti? Tima nokimakiri ikisima-waitakina. ²⁸ Pijati pinkamantiri pishininka-payi, pinkantiri: ‘Iroka iñaani Pawa, ikantzi: “Omapiro-tatyaa, tima ari nonkanta-kaakyaaro awishimotimi okaratzi nokimakimiri pikanta-jiitakiri pinkami. ‡

²⁹ Inthonkyaa inkami otzisi-masiki maaroni antaritain-tsiri tzimain-tsiri ²⁰ isarintsiti, ikaratzi sankina-takotain-chari, ikaratzi kisma-waitakinari aajatzi. Naryaa-masi inkantajyaa otzisiki inkamayiti. ³⁰ Iriima Caleb itomi

Jefone. Aajatzi Josué itomi Nun, iriitaki ñaayitajironi inampita-jyaaro anta. Irooma maaroni awirokaiti, tikatsi aparoni ariitaa-chani kipatsiki nokasiya-kaawi-takamiri pinampi-jiityaaromi.

³¹ Iriima pitomi-payi pisiyakaan-tawitakari ari inosika-yitakiri owayiriiti, tima iriitaki nariita-kaayi-tajyaari kipatsiki pimanin-takiri awirokaiti. ³² Tima naryaa-masini pinkantajyaa awirokaiti otzisi-masiki pinkama-yitaji-rika.

---

‡ **14:28** Omapiro-tatyaa = Tima omapiro-tatyiyaa nosaiki naaka aka, ari okimitzitari aajatzi, omapiro-tatyaa nonkaman-timiri iroñaaka.

³³ Tima onkarati 40 osarintsi inkina-kina-waiyitaji piwaiyani-payi anta otzisi-masiki, yaamaakowin-tajyaari ipira-payi. Iriitaki atsipita-jyaaroni okaratzi pipiyatha-waitaka awirokaiti, irojatzi papirotan-takyaari pinkami awirokaiti aka otzisi-masiki. ³⁴ Tima 40 kitaitiri okaratzi paminan-taitarori kipatsi, ari onkarati aajatzi 40 osarintsi patsipi-yitajyaaro okantakaaro pikaaripiro-waitaki: aparoni osarintsi iroowaitaki aparoni kitaitiri. Ari piyotajinari tsika nokanta nowasankitaantzi naaka.” ³⁵ Tima Naaka Pawa, ñaawaita-tsiri. Aritaki nonkanta-jiriri maaroni kaari-piroriiti ikaratzi aapatyaa-wakaain-chari ikisima-waitana. Tima aka otzisi-masiki yapirotajyaa, ari inkamayi-tajiri maaroni.’ ”

³⁶ Tima iroka awishimo-takiriri ikaratzi ityaantakiri Moisés yaminaitiro tsika okantawaita kipatsi, ipiyayitaka irirori yamajiro kaari-pirori ñaantsi, irootaki opoñaan-tanakari Israel-iiti ikisima-waitanakiri Moisés, imanintanakiro kipatsi, ti ininti ijatiro anta. ³⁷ Irootaki iwamaan-takariri Pawa yokapayi omatanakiri mantsiyarintsi, okantakaan-tziro ithaiya-kotapajaro kipatsi tsika okanta iñaakitziro. ³⁸ Iriima Josué itomi Nun aajatzi Caleb itomi Jefone, ti inkamajiiti irirori. Apatziro ikamajiitaki pasini ikaratzi ijataki yaminiro tsika okantawaita kipatsi.

Ipatzimaitakiri israel-iiti

³⁹ Ikamantakiri Moisés maaroni Israel-iiti okaratzi awisain-tsiri. Tima antaro iwasiri-jiitanaka maaroni Israel-iiti. ⁴⁰ Okanta okitaiti-

tamanaji. Kapichikitaiti itonkaa-jiitanaki otzisiki, ikantajiitzi: “Kaari-piro nokanta-jiitaka, nonintzi nojajiiti tonkaariki ikasiyakaakayiri Pawa.” ⁴¹ Ikantzi Moisés: “¿Paitama pimpiya-thatantyaarori ikantakaantani Pawa? Tima airo okamiithatzi panta-wityaari aajatzi. ⁴² Airo pijatzi, tima ti intsipa-tyaami Pawa. Paamaiyaa imatawakimi = kari piwayiriminthatari. ⁴³ Tima ari pimonthaa-kyaari anta Otinkanaawini-satzi aajatzi Owintini-satzi, yapirotzimi = kari iwayiri-tyaami. Tima airo itsipatami Pawa anta, okantakaaro pipiyathatakari awirokaiti.” ⁴⁴ Titzimaita inkimi yokaiti, inintzi intonkajiro otzisi. Iriima Moisés aajatzi itasorintsi-mokoti Pawa, irojatzi isaikaki tsika iwanko-thaanti-jiitaka. ⁴⁵ Ari yoirinka-jiitaka Otinkanaawini-satzi aajatzi Owintini-satzi nampiyi-tarori tonkaariki, tima oshiki ikintapaakiri, siyayitanaka pasini. Ipatzimatankiri irojatzi anta Sirijaariniki.

16

Iimaimanitantaki Coré

¹ Tzimatsi aparoni Leví-iti ishininka-mirinka Coat, ipaita Coré, itomi Izhar. Yoka Coré tzimatsi mawa yaapatyaani, iriitaki ishininka-mirinka Rubén-iiti, ipaita Datán, Abiram, itomi Eliab. Aajatzi On itomi Pelet. ² Ti inintajiiti ijiwariti Moisés, irootaki yapatotan-takari oshiki jiwari-payi Israel-iiti, iriyyitaki iwayitai-tziri ijiwata-kaanti, pinkathataari inayitatzii yokaiti.

* 3 Ikanta yapatojiitaka yokaiti, ijata-sitakiri Moisés aajatzi Aarón, ikantapaakiri: “¡Asiryaa-paakina naakaiti pikimita-kaanta-waitaka awirokaiti nojiwariti! Tima ari itsipatajai Pawa maaroni arokaiti. Ari akaratzi iyosiitakai impirayitaji. ¿Ipaitama pinintantari apatziro awiroka piriipiro-waiti pijiwawintairi ikaratzi yasitari Pawa?” 4 Ikanta ikimawaki Moisés ikantakiriri, oiyoontanaka, otsitoka-paakaro itamako kipatsiki. 5 Iñaanata-nakiri Coré aajatzi ikarajiitaki, ikantziri: “Onkitaitita-manai kapichikitaiti ari iñaakantiro Pawa itzimi-rika yasitari, itzimi-rika impira-tasorintsitaa-ritaitari, itzimi-rika matironi impiri ikaratzi yasitakaariri. Tima apatziro imatiro itzimi-rika iyosiitakiri irirori. 6 Awirokaiti ikarajiitziri Coré aajatzi irasi itsipaminthari, pamayitaki onkitaitita-manai pitaa-minto-payi kasankainkari. 7 Pintiyitaki paamari-minki, pintiyiti kasankainkari, pamakota-kiniri Pawa. Intzimi-rika iyosiitakiri Pawa, iriitakira impira-tasorintsitaa-ritaitari. ¡Tima paasiryaa-paakina awirokaiti!” 8 Aikiro ikantana-kitziiri Moisés yoka Coré: “Pinkima-jiiti ishininkamirinka Leví-iti. 9 Tzimatsi oshiki ashininkapayi Israel-iiti, iro kantacha awirokaiti Leví-iti, imatakimi iyosiitakimi Pawa pisaiki-motantyaariri pantawaitainiri Tasorintsi-thaantiki. ¿Kapichima okantzi-motakami awirokaiti? 10 Iyosiitakimi awiroka Pawa itsipataa-kimiri pirintzi aajatzi ishininkapayi, ari pisaiki-motairi okaakiini. ¿Ipaitama pikisako-niintan-tarori

---

* 16:2 oshiki jiwari-payi = 250 ikarajiitzi

iroñaaka pimpira-tasorintsitaa-riti? ¹¹ Tira iri pimaimaniti Aarón, Pawa pikisima-waitaki pitsipa-yitakari pikarajiitzi.

¹⁶ Ipoña ikantanajiri Moisés yoka Coré, ikantziri: “Airora pipyaa-kotaro awiroka aajatzi pikarajiitzi pimpoka-jiiti onkitaitita-manai isaiki-mota-kimira Pawa. Ari isaikityaari aajatzi Aarón anta. ¹⁷ Tima aparo-payi yamayitaki itaaminto, intiyitaki kasankari. Ari inkantzi-takyaari irirori Aarón. Impoña pintsipata-nakyaari pikarajiitzi oshiki aajatzi Aarón anta isaiki-mota-kimira Pawa.” †

¹⁸ Ikanta yaayitanaki aparo-payi itaaminto-payi, itiyitanaki iwaamari-minkiti, ari itiyitakiro aajatzi kasankari, iwakoyita-paakiro ikyaa-piintai-tzira Tasorintsi-thaanti, itsipayitakari Moisés aajatzi Aarón. ¹⁹ Iriima Coré apatojiitaka irirori itsipayitakari pasini oshikita-tsiri ishininka imontitakaro Tasorintsi-thaanti. Ari okoñaata-paakiri iwaniinkaro Pawa tsika ipiyojiitakara.

²⁰ Ari iñaanata-nakiri Pawa yoka Moisés aajatzi Aarón, ikantziri: ²¹ “¡Pintainanintyaari yokaiti piyotain-chari. Tima airo noshinta-kaari napirotiri iroñaaka!”

²² Iro kantacha yokaiti Moisés aajatzi Aarón, oiyoojiitanaka kipatsiki, ikantanakiri Pawa: “Asitanarí Pawa, awiroka opanaro nañaantari maaroni naakaiti. ¡Airo piwamairi maaroni yokaiti! ¿Irooma piwamaan-tyaariri ikantakaan-tziro aparoni atziri?” ²³ Ari yakanakiri Pawa

† **16:17** pikarajiitzi oshiki = 250 pasini-payi

yoka Moisés, ikantziri: ²⁴ “Pinkantiri maaroni pishininka-payi Israel-iiti yintainainintyaari iwanko-thaanti-payi tsika inampitaro Coré, Datán aajatzi Abiram.”

²⁵ Ari ikatziyanaka Moisés, ari itsipata-nakari jiwayitziriri Israel-iiti, jatanaki tsika isaikajiitaki Datán aajatzi Abiram. ²⁶ Ikantapaakiri maaroni Israel-iiti ikaratzi saikain-tsiri anta: “Pintainanintyaaro iwanko-thaanti-payi yokaiti kaari-pirori. Airo okantzi payitanakiri okaratzi yasiyitari irirori. Aamaa-sityaa aritaki okantakaan-takimi iyaari-pironka pinkaman-tyaari awirokaiti aajatzi.”

²⁷ Imajiitakiro Israel-iiti ikaratzi tsipannampitariri Datán, Abiram aajatzi Coré, yintaina-pithata-nakari. Ari isaikawitari yoka Datán aajatzi Abiram tsika ikyaa-piintai-tziro anta itsipayitakaro iinaiti aajatzi iwaiyani-payi. ²⁸ Aikiro ikantana-kitzii Moisés: “Iroka piyotan-tyaariri iroñaaka Pawa itzimi otyaantakinari nantayitiro iroka-payi. Tima ti nantasiwaityaaro noninta-kaani-kiini naaka. ²⁹ Aririka inkamayitaki yokaiti atziri-payi ikimita-piintara ikamasi-waita, tira naaka ityaantani Pawa. ³⁰ Iro kantacha tzimatsi-rika yantakiri Pawa kaari iñaapiintaitzi, aririka onkimita-nakyaaro oparaanka-tyiimi kipatsi, oniyayitakiri ikaratzi añaayita-tsiri jayitaki Sarinka-winiki, ari iyomitaitiri iriiyitakira kisimawaita-kiriri Pawa.”

³¹ Ikanta ikaratakiro iñaawaitakiro iroka-payi yoka Moisés, tankanaki kipatsi tsika isaikajiitaki yokaiti. ³² Okimiwaita-nakaro oparaanka-nakitziimi kipatsi. Tima ithonka

oniyanakiri yokaiti, iwanko-payi, aajatzi ikaratzi aapatyaa-kariri Coré, maaroni okaratzi tzimimowitariri. ³³ Tima ainiro yañaawi-jiita yokaiti, ithonka oniyayitakiri inthompoitatzi kipatsi. Ari ikanta ipyaantakari sarinka-winiki maaroni yokaiti atziri. ³⁴ Ikanta iñaakiro kantainchari, isiyajiitanaka maaroni atziri, ikaimajiitanaki, ikantzi: “¡Thami ajapithatirowí! ¡Aama aritaki oniyanakai arokaiti aajatzi kipatsi!” ³⁵ Ari ositowa-nakiri paamari osaiki-mota-kirira Pawa, ithonka otaapaakiri atziri-payi ikaratzira taawita-karori kasankainkari. ‡

Yapiitakiro Israel-iiti ikisimatantzi

⁴¹ Okanta okitaitita-manaji, ikisi-mata-nakiri Israel-iiti yoka Moisés aajatzi Aarón, ikantziri: “Piwamaakiri awirokaiti ashininkaiti ikaratzi yasitari Pawa.” ⁴² Ikanta yapatojiitaka maaroni Israel-iiti ikaratzi kaari ookimotari yantakiri Moisés aajatzi Aarón, yaminajiitaki Tasorintsi-thaantiki, iñaatziiro othonka anaapaakiri minkori, ari okoñaatzi-mota-nakiri iwaniinkaro Pawa. ⁴³ Ari ijata-sita-nakiro Moisés aajatzi Aarón apato-mintotsi. ⁴⁴ Ari iñaawaitaki Pawa, ikantziri Moisés: ⁴⁵ “Pintainanintyaari yokaiti atziri, airo noshinta-kaari napirotiri naaka.” Ari yoiyoojiitanaja aajatzi yokaiti. ⁴⁶ Ikantanakiri Moisés yoka Aarón: “Pamakiro taamintotsi, pintiti owaamari-minkiti pomitairontsi, pintiti aajatzi kasankainkari. Paanakiro sintsiini tsika ipiyoojiitaka Israel-iiti. Pinkowakotiri Pawa inisironkai-tairi yokaiti, tima

---

‡ 16:35 ikaratzira = 250 atziri

ontyaana-kityii-yaari iyatsimanka Pawa, itanakaro mantsiyarintsi inkimaatsitai-tyaari.”
⁴⁷ Imatakiro Aarón yaanakiro itaaminto tsika ikantakiri Moisés. Isiyanaka tsika ipiyojiitaka Israel-iiti. Aritaki itanakaro ikimaatsita-nakaro atziri-payi mantsiyarintsi. Iwapaakiro kasankainkari, ikowa-kotakiri Pawa inisironkata-jyaari Israel-iiti. ⁴⁸ Satikanaka niyaankiniki tsika Aarón inaryaa-yitanaka atziri kamanain-tsiri, tsika isaikayitaki añaatsiri atziri. Ari awisanakiri mantsiyarintsi owasankitaa-witana-kariri. ⁴⁹ Tima oshiki-piro ikaratzi owamaanakiri mantsiyarintsi, ti iyoitiri tsika ikaratzi kamaintsiri aapatyaa-kariri Coré. §
⁵⁰ Okanta okarata-paaki ikamawi-jiitaka, piyaja Aarón itsipataari Moisés anta tsika ikyaa-piintai-tzira Tasorintsi-thaantiki.

17

Oshokanaki ikotzikiiri Aarón

¹ Ari iñaawaitaki Pawa, ikantziri Moisés:
² “Pinkanta-jiitiri ijiwariti ikaratzi ishininkata-wakaa Israel-iiti yamayitaki aparo-payi ikotziki-iri, isankina-yitakiro iwairo. Onkarati 12 kotziki-irintsi. ³ Irooma kotzikiirintsi yasitari ishininkamirinka Leví-iti, isankinatiro iwairo Aarón. Tima ontzimayiti aparo-payi ikotzikiiri jiwari. ⁴ Paanakiro iroka-payi kotzikiirintsi Tasorintsi-thaantiki, piwayitiro osaikakira Tasorintsi-moko, tsika anta noñaakyaami awirokaiti. ⁵ Aritaki

---

§ 16:49 oshiki-piro = 14,700 atziri

nonkanta-kaakyaaro oshooki aparoni kotzikiirintsi. Iroka kotzikiirintsi shookatsini irootaki irasi noyosiitani jiwatairini Israel-iiti. Ari onkantyyaa airo ikisima-waitan-taami Israel-iiti awiroka-payi.”

⁶ Imatakiro Moisés ikantakiri Israel-iiti iroka ñaantsi. Yamayitaki ikotzikiiri aparo-payi ijiwari ikaratzi ishininkata-wakaa, isankinayitakiro iwairo, onkarati 12 kotzikiirintsi. Arira osaikitakari irasi Aarón. ⁷ Ikanta yamaitakiro kotzikiirintsi-payi, yaanakiro Moisés Tasorintsi-thaantiki, iwayitakiro tsika osaikaki Tasorintsi-moko. ⁸ Okanta okitaitita-manaji, ikyaa-manaji Moisés Tasorintsi-thaantiki, iñaatziiro ari oshookanaki ikotzikiiri Aarón, tzimaki otyaaki, ari antaikiyitaki okithoki osiwaitakaro pasotziki.

* ⁹ Ari yaajirori Moisés maaroni kotzikiirintsi-payi okaratzi iwayitakiri Tasorintsi-thaantiki, iñaakayitairi Israel-iiti. Ikanta yaminayitawajiro ikotzikiiri jiwari-payi, yaayita-najiro aparo-payi. ¹⁰ Ipoñaa iñaawaitanaji Pawa ikantajiri Moisés: “Papiitiro piwajiro ikotzikiiri Aarón tsika osaikaki Tasorintsi-moko, irootaki iyotanta-yityaari yokaiti thainkan-taniri-payi. Ari onkantyyaa iwashaantan-tyaaro ikisima-waitzimi. Tima aririka inkimisanta-yitajina, airo ikamayitzi.”

¹¹ Tima imatakiro Moisés okaratzi ikantakiriri Pawa.

20

Arijiitakani Israel-iiti Otzisiitoniki

---

* 17:8 pasotziki = almendra

²² Ikanta maaroni Israel-iiti, sitowajiitanaki Tasorinchaariniki tsika ipiyojiita, ariijiitaka Otzisiitoniki.

21

Isiyakaaro maranki iwatzikakotakiri

⁴ Ikanta yawisajiitaki Israel-iiti ipoñaanaaro Otzisii-toniki inkinanajiro Inkaariki Ki-raankaaro. Itapota-naatyaaro airo ikinantanaja iipatsitiki Kiraarini-satzi. Okanta niyaanki-thaki awotsi, ari okantzi-moniin-tapaakari Israel-iiti. ⁵ Ari yitanaaro ithainka-matanajiri Pawa aajatzi ikimitaakiri Moisés. Ikantajiitzi: “¿Paita pamanta-waitanari nosaikawita Apitantoniki? ¿Irooma pamantanari piwamaina otzisi-masiki? Ti noñaajiro opaita nirayitajiri aajatzi noyaari. ¿Aasiryaakina okaratzi nowapiin-takari!” * ⁶ Ari ityaantaki Pawa oshiki kipiari maranki, yatsika-paakiri. Tima oshiki Israel-iiti kamaintsiri. ⁷ Ijajiitaki isaiki Moisés, ikantapaakiri: “¿Moisés! Nokaaripro-tzimotakiri Pawa, okantakaaro nothainka-mawai-takiri aajatzi nokimitaakimi awiroka. Pinkantajiri impyaajiri maranki, ti noninti noñiiri.” Ari yamanako-tairi Moisés maaroni ishininka-payi. ⁸ Ari ikantzi Pawa: “Piwitsiki kimityaarini kipiari maranki, piwatzika-kotiri jinoki. Aririka yatsikanti maranki, yaminiri kimityaarini iwatzika-koitakiri, aritaki

---

* **21:5** nowapiin-takari = pan

yawisako-yitanaji.”⁹ Yaaki Moisés asiro kitirita-tsiri iwitsikaki kimitariri maranki, iwatzika-kotakiri. Ikanta yatsikantzi maranki, yaminaitziro iwatzika-koitakiro kimitariri, awisako-yitanaji. †

¹⁰ Ikanta yawisajitaki Israel-iiti, iwankothaanti-jiitapaja Misinanchaariniki.

Yapiroitakiri pinkathari Sehón

²¹ Okanta apaata ityaantaki Israel-iiti jatatsini ñiiri iwinkathariti Tonkaarizatzi, paitachari Sehón, inkantiri: ²² “¡Pinkathari! Ari piñaayitawakina nonkina-jiitapaaki pipatsitiki. Ti iro nompokasiti piwankiri-payi, pichochokiti-payi, airo nirawai-tanaki aajatzi poonkanari pinijaati-payi. Apatziro nompampi-thatakiro awotsikitaki awotsi, irojatzi nawisan-tanakyaari tsika owiraa pipatsiti.” ²³ Titzimaita ininti pinkathari Sehón inkinimotiri Israel-iiti iipatsitiki. Yapatota-nakiri iwayiriti, jataki iwayiri-tawakyaari Israel-iiti otzisi-masiki. Imonthaakari Aatzikaitoniki, ari iwayiritaitakari Israel-iiti. ²⁴ Ikanta ipiyawin-tanaka Israel-iiti, yapirota-nakiri iwisinakiri iwayiriti Sehón. Yayitakiri maaroni tsika owiraayita iipatsiti. Opoñaanakaro Poimaariniki irojatzi Sakochaaroniki. Ariitakaro owiraa-thapita iipatsiti ñaapiroriiti Pityaankaarini-satzi. ²⁵ Ari okanta yaanta-karori Israel-iiti maaroni inampiiti Tonkaarizatzi. Inampitakaro otzinkami inampiiti ipaitai-tziri Kaawini, tima

† **21:9** asiro kitirita-tsiri = bronze

ithonka-kiro inampiyi-tantakaro yanini-payi
nampitsi-payi tzimatsiri anta.

22

Ityaantaki Balac kaimirini Balaam

¹ Awisajii-tanaki Israel-iiti, iwanko-thaanti-jiitapaja owintini-pathatzi iipatsitiki Athataa-wini-satzi, othapyaaki Owaryiinkaarinini, imontita-paakaro Kasiryaari. ² Tima iñaakiro Balac, itomi Zipor, tsika ikanta Israel-iiti yapirotan-takariri Tonkaarisatzi. ³ Antaro

itharowanaki Athataa-wini-satzi itharowantari Israel-iiti, tima ishiki ikarajitaki Israel-iiti. ⁴ Ari ikinkitha-waitakaa-nakiri Athataa-wini-satzi yantari-konati-payi Maimani-wini-satzi, ikantziri: “Ari inthonki-takayiro aipatsiti yoka atziri-payi, isiyaari vaca ithonkiro iwaro katarosi.” Tima yoka Balac itomi Zipor, iriitaki iwinkathariti Athataa-wini-satzi. *

⁵ Ityaantaki jatatsini iñiiri Balaam itomi Beor, nampitarori Ñaawya-winiki othapyaaki Antaraani iipatsitiki Shininkawini, inkantiri: “Ikyaaiki anampiki atziri-payi sitowaa-tsiri Apitantoniki, tima ithonka yanaapaakiro aipatsiti, imontita-paakaro nonampi iwanko-thaanti-yitapaaka. ⁶ Pimpokanaki sintsiini, pintakishiri yokapayi atziri, omapiro-tatziiri otzimi isintsinka, yanaakina naaka-payi. Onkamintha nomisitowajiri naaka noipatsitiki, aririka nowayiri-takyaari. Iro kantacha, noyotzi naaka ikaratzi pintasonka-wintiri awiroka,

---

* 22:4 vaca = buey

aritaki omatakyaa. Iriima ikaratzi pitakisa-yitziri awiroka takisaari inkantyyaa.”

⁷ Jatanaki antari-kona-payi Athataa-wini-satzi, aajatzi antari-kona-payi Maimani-wini-satzi yaayitanaki impinatiriri ñaawyataniri. Arijiitaka isaiki Balaam, ikamanta-paakiri ikantawa-kiriri Balac. ⁸ Ari ikantzi Balaam: “¡Ari! Osaikira nonkantimi opaita-rika inkantinari Pawa. Pimaawaiti.” Ari imajjiitapaaki inampiri-payi Athataa-wini-satzi iwankoki Balaam. ⁹ Ari iñaakakari Pawa yoka Balaam, isampitakiri, ikantziri: “¿Paitama pitsipa-yitakari piwankoki?” ¹⁰ Yakanaki Balaam, ikantzi: “Ityaantani inayitzi Balac itomi Zipor, iwinkathariti Athataa-wini-satzi, ipokatzi, ikantana: ¹¹ ‘Yokapayi atziri-payi sitowaa-tsiri Apitantoniki ikyaaki anampiki ithonka yanaapaakiro aipatsiti. Pimpokanaki sintsiini, pintakishiri yokapayi. Onkamintha nomisitowajiri naaka noipatsitiki, aririka nowayiri-tyaari.’ ” ¹² Ari ikantzi Pawa: “¡Balaam! Airo piyaatziri pokaintsiri. Airo pimisha-waitziri yokaiti, notasonka-wintani naaka inayitzi yokapayi.” ¹³ Okanta okitaiti-tamanaji ikantakiri Balaam inampiri-payi Balac: “¡Ayompari! Pimpiyi pinampiki, ti ininti Pawa noyaata-nakimi.” ¹⁴ Ari ipiyajiitaja inampiri-payi Athataa-wini-satzi inampiki tsika isaiki Balac, ikantapajiri: “¡Pinkathari! Ti ininti iyaatina Balaam.”

¹⁵ Yapiitakiro Balac ityaantzi pasini inampiri-payi, oshiki ikarajiitaki, omapiro yiriipirotzi yokaiti. ¹⁶ Ijajiitanaki iñiiri Balaam,

ikantapaakiri: “¡Ayompari! Pinkimiro iñaani nowinkathariti Balac itomi Zipor, ikantzimi: ‘Nonintzi pimpoki piñiina. ¹⁷ Aritaki nompinatakimi oshiki, ari nantakimiro onkarati pinkantinari. Pimpoki iroñaaka, pintakishiri yokaiti atziri-payi.’ ” ¹⁸ Yakanakiri Balaam ityaantani-payi Balac, ikantziri: “Onkanta-wityaa impinaromi Balac iwinkathari-pankoti tsika ijaikitaki kiriiki, aajatzi ooro, airo nopiyathatari Pawa, airo nanaakayiro nantiro inintakayinari, ti onkamiithati kapichiini nanaakayiro. ¹⁹ Iro kantacha, pimaawai-tapaaki awiroka, noñaawakiro opaita-rika inkanta-jinari tsitiniriki Pawa.” ²⁰ Okanta tsitiniriki, iñaakaajari Pawa yoka Balaam, ikantakiri: “Tima awiroka ipokasi-jiitzi yokapayi atziri yaanakimi, piyaata-nakiri. Iro kantacha ontzimatyii pantiro onkarati nonkantimiri naaka.”

Iiñaawaitaki ikyaakoitani

²¹ Okanta isaakita-manaji Balaam, iwankita-nakiniro saika-mintotsi ikyaakoitari. Iyaatanakiri inampiri-payi Athataa-wini-satzi. †

²² Iro kantacha antaro ikisanaka Pawa ijatanaki Balaam. Iyaawin-takiri awotsiki Imaninkariti Pawa impiyata-wakyaari. Pokaki irirori Balaam ikyaako-takaro ipira, itsipatakari apiti impiratani. ²³ Oñaapaakiri ikyaakoitari Imaninkariti Pawa, ikatziyaka awotsiki yairikakiro iwisa-minto, timpaawitanaka ikyaakoitari. Ipasata-nakiro Balaam

† 22:21 ikyaakoitani, ipira = asna

ikyaakoitari inintzi ompampi-thatiro awotsi.
²⁴ Yapiitakiro Imaninkariti Pawa itzikawakiri tsika okaamanchakitzi awotsiki, tsika itanto-taitziro apitiroki onampi-naki. Irootaki awotsi jatachari pankirintsi-masiki iraitziri. ²⁵ Ari oñaapajiri aajatzi ikyaakoitari Imaninkariti Pawa, otzitanaka tantotsiki, anawyaakiri iporiki Balaam. Ari yapiita-nakiro ipasatziro ikyaakoitari. ²⁶ Aikiro iwaaniin-tanakityaa Imaninkariti Pawa okaamanchaki-pirotzi awotsi, tikatsi onkini ontimpai ikyaakoitari, ti onkanti onkini yampatiki aajatzi irako-piroki. ²⁷ Okanta oñaapajiri ikyaakoitari Imaninkariti Pawa, naryaanaka osaawiki. Antaro ikisanaka Balaam, ipasatan-tanakaro inchakii. ²⁸ Ikantakaakaro Pawa, ñaawaitanaki ikyaakoitari, okantanakiri Balaam: “¿Tsikama nokantzimika naaka pipasawai-tantanari, tima mawa papiitakiro pipasatakina?” ²⁹ Yakanakiro Balaam ipira, ikantziro: “Iro nopasatan-tamiri pithainkakina. Ari ontzimimi nosataa-minto, nosataa-kimimi.” ³⁰ Ari okantzi ikyaakoitari: “¿Kaarima naaka pipira pikyaakota-piintari? ¿Arima nokanta-piintzimi pikyaakotana?” Ikantzi Balaam: “Ti.”

³¹ Ikantakaakaro Pawa iñiiri Balaam ikatziyaka Maninkari awotsiki yairikakiro iwisa-minto. Ari ityirowanaka Balaam, yoiyootanaka osaawiki ipinkatha-tanakiri. ³² Isampita-nakiri Imaninkariti Pawa, ikantziri: “¡Balaam! ¿Ipaitama pipasawai-tantarori pipira, tima mawa papiitakiro pipasawai-tziro? Tima naaka pokaintsi nompiya-tyaami, tima kaari-pirori pinkantzi-motakana noñaakimi.

³³ Iro pipira ñaapaakina, mawa apiitakiro otimpaa-pithatana. Airomi otimpaami, nowamaa-kimimi awiroka, irojatzi añii iroori.”

³⁴ Ari yakanakiri Balaam Imaninkariti Pawa, ikantziri: “¡Nokaaripiro-tzimotakimi! Ti noyoti awirokatakiki otzikanari awotsiki. Iro kantacha, kaari-piro-rika okantzi-motakami nantziri, iroñaaka nompiyanaji.” ³⁵ Ikantzi Imaninkariti Pawa: “¡Balaam! Piyaata-nakiri ityaantaitani-payi. Iro kantacha onkarati nonkanta-yitimiri naaka, irootaki piñaawaitiri awiroka.” Irootaki iyaatan-tanakiriri Balaam inampiri-payi Balac.

³⁶ Ikanta ikimaki Balac pokaki Balaam, jatanaki imonthaa-wakyaari otzinkamiki inampiki Athataa-wini-satzi, saikatsiri othapyaaki Poimaarini, tsika owiraa-thapita iipatsiti.

³⁷ Ikantawakiri: “¡Balaam! Nontyaantaki chapinki kaimimini. ¿Paitama kaari pipokanta piñiina? ¿Pisiyakaantzi airo noimosirinkimi? ³⁸ Yakanaki Balaam, ikantzi: “¡Pinkimi niyomparí! Aritaki pokakina noñiimi. Iro kantacha ti ontzimi-motina nosintsinka noñaawai-tantyaarori okaratzi nonintziri naaka. Apatziro noñaawaitiro onkarati inintziri Pawa.” ³⁹ Ikanta Balaam itsipatakari Balac jaitijiitaki Awotsiki-winiki. ⁴⁰ Ari iwamaakaan-tapaaki Balac ipiraitari-payi. Ityaantaki yaita-nakiniri Balaam aajatzi inampina-payi. ‡

⁴¹ Okanta okitaiti-tamanaji, yaanakiri Balac ikaimakaan-tani Balaam anta Inkani-wirii-toniki. Ari yaminako-takiro okoñaataki iwanko-thaanti-jiitaka Israel-iiti.

‡ 22:40 ipiraitari-payi = vaca-payi, oisha-payi

23

Iñawaitakiro Balaam iyyomitaakiriri Pawa

¹ Ari ikantanaki Balaam: “Piwitsikina aka 7 pomitai-rontsi. Piwamaina 7 kiripiri vaca aajatzi 7 pasini ipiraitari.” * ² Imatakiro Balac okaratzi ikantakiriri Balaam. Ari itsipatakari Balac yoka Balaam ipomitakiri aparoni kiripiri vaca, aajatzi aparoni ipiraitari okaratakira 7 pomitai-rontsi. ³ Ikantzi Balaam: “¡Pinkatharí! Ari pisaika-wintawakiri pipomitani. Nojatawaki naaka, onkamintha imonthai-yaana Pawa. Ari-taki nonkaman-takimi awiroka onkarati inkanti-nari.” Jatanaki Balaam ikinakiro opitziryaa-masitaka otzisi.

⁴ Ikanta imonthaakari Pawa yoka Balaam, ikantzi Balaam: “¡Pawá! Nokantaki iwitsikaiti 7 pomitai-rontsi, nopomitaki aparoni vaca aajatzi aparoni ipiraitari okaratakira 7 pomitai-rontsi.” ⁵ Ari ikantakaakaro Pawa iyotiro Balaam iñaawaitiri, ikantakiri: “Pimpiyi isaikaki Balac, pinkamantiri okaratzi nokanta-kimiri naaka.”

⁶ Ari ipiyaari Balaam iñaapajiri Balac isaikawintziri ipomitani, itsipayi-takari inampiri-payi Athataa-wini-satzi. ⁷ Ari iñaawai-tanakiro Balaam iyotakayi-takiriri ñaantsi, ikantanaki:

Nopoñaakaro Tonkaariitoniki yamakina Balac,
Nokinapaakiro otzisi-masiki tsika isitowa-
piintzi ooryaatsiri, ikaimakaan-takina
Iwinkathariti Athataa-wini-satzi,
ikantakina:

“¡Pimpoki, pintakishiri Israel-iiti!

---

* 23:1 vaca = becerro, ipiraitari = oisha = carnero

¡Pimpoki, pimishatiri icharini-payi Jacob!”

⁸ ¿Paitama nontakisan-tyaariri naaka kaari in-
intzi Pawa intakisaitiri?

¿Paitama nomisha-tantyaariri naaka kaari
imishatzi irirori Pawa?

¹⁹ Tima yoka Pawa, ti isiyaari atziri-payi
thaiyawaari,

Ti inasityaaro okaratzi ikinkithasiri-takari.

Aririka inkanti: “Iroka nantiri.” Aritaki yan-
takiro.

Imonkara-tziro maaroni ikasiya-kaantziri.

²⁰ Ikantai-takina naaka nontasonka-wintanti.

Tima imatakiro Pawa itasonka-wintantaki
irirori, airo nomatajiro naaka noipyaa-
ñaani-tajiri.

²¹ Ti ñiitajiro iyaari-pironka icharini-payi Jacob,
Ti ñiitajiro aajatzi ikowiinka-takowaitzi
ishininka-payi Israel-iiti.

Tima yasi iwiro itsipata-piintakari Iwawani.

Iriitaki itharowin-tapiin-takari iwinkathari-
titaari.

²² Tima yoka Pawa, amajiriri isaikawitaka Api-
tantoniki,

Otzimimo-tziri isintsinka osiyaaromi isintsinka
katsi-mari-payi. †

²³ Tikatsi ompaitzi-motyaarini icharini-payi Ja-
cob takisaantsi,

Tikatsi ompaitzi-motyaari Israel-iiti
mishataantsi.

Iroñaaka ankanta-taitiri Israel-iiti:

¡Oshiki yantzimota-kimiri Pawa kaari ñaapiin-
taitzi!

²⁴ Ikimitakari kashikari yokaiti,

† **23:22** katsi-mari-payi = búfalo

Ikatziya yasaryaanta.

Airo imorinka irojatzi yatsikan-takyaariri yatsikani.

Iiranakiro iriraani iwamaani-payi.

²⁵ Ari ikantanaki Balac: “¡Balaam! Ti pinintatyii pimishatiri, airo pitasonka-wintairi aajatzi.” ²⁶ Ikantzi Balaam: “¡Balac! Tima nokantzi-takami: ‘Onkarati inkantinari Pawa, irootaki nantiri.’ ”

25

*Yawintaakari Israel-iiti pawaniro
Paraankaitoniki*

¹ Ari isaikajii-tapaaki Israel-iiti anta Inchatoniki. Imayimpi-waiyi-takiro Athataawini-sato. ² Okaimakiri Israel-iiti intsipatyaaro opomitziniri atsipita-kaari pawaniro-payi. Yakyoo-tapiin-takiro Israel-iiti. Ipinkathawaitakiri owawa-niroti-payi. ³ Ari okantakari ikimisan-tantakariri Israel-iiti pawaniro Inkaniwiri anta Paraankaitoniki. Irootaki ikisanta-nakariri Pawa yoka Israel-iiti. ⁴ Ari iñaanata-jiriri Pawa yoka Moisés, ikantajiri: “¡Moisés! Papatotiri maaroni ijiwariti-payi Israel-iiti, pisitzika-yitiri yokapayi osaikira, intaina-ryaajyaari nomasirinka maaroni Israel-iiti.” ⁵ Ipoña ikaimakiri Moisés pasini ijiwariti-payi Israel-iiti, ikantakiri: “Piwamairi ashininkapayi ikaratzi aapatyaa-kariri pawaniro Inkaniwiri saikatsiri Paraankaitoniki.”

⁶ Ikanta aaroni ishininka Israel-iiti yamaki Maimani-wini-sato tsika yapatojiitaka ishininkapayi, iñaawakiri Moisés, aajatzi maaroni

Israel-iiti isaikajiitzi irako-waijiita iriroriiti ikyaaapiin-taitzira Tasorintsi-thaanti. ⁷ Ikanta iñaawakiri irirori Finees itomi Eleazar icharini Ompira-tasorintsi-taari Aarón, isitowasitanakiri ipiyojiitaka ishininka, yaanakiro iwisa-minto. ⁸ Ijatasitakiri yoka ishininka tsika iwanko-thaanti-yitaka ishininka-payi, isataakiri imotyaaki apitiroiti, sirampari aajatzi kooya. Aripaiti okarata-paaki mantsiyarintsi owamaayitakiriri Israel-iiti. ⁹ Tima oshiki-piro ikaratzi Israel-iiti owamaakiri mantsiyarintsi. *

31

Ikisawintaja Israel-iiti

¹ Ari iñaanatajiri Pawa yoka Moisés, ikantajiri: ² “Paanakiri maaroni Israel-iiti inkisawintajyaa, ijati iwayiri-tajyaari Maimani-wini-satzi. Aririka pimatakiro, aritaki pintsipa-siri-tajyaari piwaisatziti-payi.” ³ Ikaimakiri Moisés maaroni ishininka-payi, ikantakiri: “Piwitsika-yitajyaa awirokaiti, pijati pinkisa-wintajyaa piwayirityaari Maimani-wini-satzi, tima irootaki inintakiri Pawa.”

⁷ Imatakiro iwayiritari Maimani-wini-satzi, yapirotakiri iwamaakiri maaroni, imatakiro okaratzi ikantakiriri Pawa yoka Moisés. ⁸ Ari ikaratzi iwamaanakiri iwinkathariti-payi Maimani-wini-satzi. Yoka ipaitawi-jiita: Evi, Requém, Zur, Hur, Reba. Tima inkarati 5 pinkathari iwamaakiri. Iwisa-nakiri aajatzi

---

* 25:9 oshiki-piro = 24,000

Balaam itomi Beor. ⁹ Ithonka-nakiro Israel-iiti inosika-nakiro kooya-payi Maimani-wini-sato, yaayita-nakiri iinchii-rikiti. Ari ikaratzi yaanakiri ipira-payi, i-vaca-ti aajatzi iwaararo-payi, maaroni.

¹⁵ Ari ikantawajiri Moisés ishininka-payi: “¡Ashininká! Ipaitama kaari piwamaantaro iroka-payi kooya? ¹⁶ Irooyitaki iyomitaa-naari Balaam kantakaan-takirori ikaaripiro-tzimotan-takariri ashininka-payi Pawa anta Paraankaitoniki. Irootaki iwasankitaan-takariri Pawa ashininka-payi ikamanta-yitakari.”

xxx

Ashéninka Perené
Ashéninka Perené: Ashéninka Perené (New
Testament+)

copyright © 2004 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: (Ashéninka Perené)

Contributor: Wycliffe Bible Translators, Inc.

All rights reserved.

2020-11-11

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 22 Feb 2024 from source
files dated 29 Jan 2022

4937822c-7fbb-5a7c-989d-ccf71fe482a2